

ОПШТИНСКА ОРГАНИЗАЦИЈА ССРН ОД

Период за који се анализира активност општинске организације ССРН обиловао је веома значајним догађајима и активностима који су представљали окосницу рада, а то је: мандат првих делегатских скупштина у нашој земљи и делегатског система уопште у свим структурама, одржавање XI конгреса СКЈ и VII конгреса СК Црне Горе, доношење и реализација средњочорног плана развоја, завођење самоуправнина у нашој општини, спровођење избора за делегације и делегате за скупштине друштвено-политичких и самоуправних интересних заједница, земљотрес од 15. априла 24. маја 1979. године, који је проузроковао катастрофалне посљедице, на чијем отклањању смо највише ангажовани и бићемо то за дужи период.

Веома је широка лепеза послова којима се бавила организација ССРН у четвртогодишњем периоду:

— анализа рада мјесних заједница, њивових савјета, делегација и делегата, као и осталих структуре мјесних заједница,

— функционисање делегатског система у цјелини,

— рад самоуправних интересних заједница, њивових органа и тијела, те рад стручних служби,

— реализација уставне функције ССРН, рад мјесних организација и подружница,

— рад друштвених организација и удружења грађана, спортичких организација и друштава, културно-просветних и хуманистичких организација,

— питање комуналнија, градске чистоће и зеленила, однос према друштвеној средини и њеној заштити,

— развој туризма,

— реформа образовања, оснивање заједница инвалидско-пензијског осигурања,

— организовање проплава и обиљежавање значајних датума догађаја и личности.

Социјалистички савез бавио се свим питањима од интереса за развој наше општине, па било да се ради о развоју привреде, образовања, здравства, културних и спорских дјелатности и свега онога што доприноси бољим животним условима и стандарду наших радних људи и грађана.

ДЕЛЕГАТСКИ СИСТЕМ И ЊЕГОВО ФУНКЦИОНИСАЊЕ

О функционисању делегатског система расправљало се на многим састанцима, а најцеловитија оцјена дата је на пријелом спровођењу избора за делегације и делегате за скупштине друштвено-политичких и самоуправних интересних заједница. Прве делегатске скупштине успјешно су положиле испит, али још увијек има случајева да делегати иступају са својим мишљењима уместо са становишима делегација. Веза делегат — делегација функционише далеко боље него веза делегација — изборна база. Делегације морају бити у сталном контакту са радничима и организацијама самоуправљања у ОУУР-има, с грађанима и организацијама самоуправљања у мјесним заједницама.

Избори су обављени без трошкова и било каквих група шашња. Преткандидациони и кандидациони склопови били су доста добро посјећени. Није било случајева супротстављања линији Савеза комуниста у кандидовању лица за делегације, делегате и за најодговорније функције.

Учешће радних људи на изборима у удруженом раду 14.

штита представљају велику снагу наше општине и шире друштвено-политичке заједнице. То су показале вјежбе које су изведene у извјештајном периоду.

Што се неких видова самозаштите тиче могле би се ставити одређене примједе. Има појава да се „штеди“ на стражарским мјестима или на броју стражара. На мјеста стражара постављају се људи с којима се не зна где ће се — неки пут су то старе или особе које добро не чују! Више пажње треба посветити ватрогасним и другим сигураностним средствима у радним организацијама, као и заштити на раду уопште, затим односу према средствима којима се рукује или располаже. Било је корисно испитати колико су кућни савјети и станови оспособљени да гашењу пожара, колико су упознати где треба да се склоне у случају опасности од ваздушног напада, у наредном периоду треба посветити посебну пажњу изградњи склоништа.

Организоване су и спроведене акције „единственост у одоравању и заштити“ уз учешће свих самоуправних сајеката и грађана у припреми за живот и рад у ванредним или ратним условима, за супротстављање евеитуалном агресору снуда и на сваком мјесту.

ИНФОРМИСАЊЕ

Један од важних задатака Социјалистичког савеза је да прати, усмjerava, подстиче и оцењује делатности везане за информисање радних људи и грађана, па подручју наше општине расте потреба за издавањима новинских кула, што свједочи стално повећању броја претплатника. Готово свака породица посједује радио или ТВ пријемник, иако немамо усвоју да испражњујемо ефекте начина информисања, треба претпоставити да радни људи и грађани заједнишћем подржавају своје потребе. На подручју друштвено-политичке заједнице и у же — у мјесној заједници, организацији удружења рада, школи, делегацији, делегатској бази, инијекцији искористили све могућности, нити успјели да информисају уздигнути на већи степен, да оно постане саставни дио активности друштвено-политичких организација, самоуправних организација, омладини и пионирима.

Значајнији су остварени контакти са грађанима путем зборова, где су, нарочито посјећене земљотреса, постигнути добри резултати. Информитива гласила, „Приморске новине“ и „Монтенегротуррист“, дају значајан допринос информисању радних људи и грађана.

Након четири мјесеца студија Будва престаје да се емитовањем програма и то због недостатка материјалних, кадровских и присторских услова. Вјероватно биши друштвено-политичка акција дјепропријетаја рјешавању овог питања, посебно ако би удружењи рад показао за то интерес.

Готово спаки омладинац обухвачен је једним од облика идјејног рада. У раду са пионирима и омладином млађег узраска постигнути су извјесни резултати, нарочито у оквиру шахматнога занаја ТИТО — РЕВОЛУЦИЈА — МИР.

У 1977. години прославили смо два значајна јубилеја — 40-годишњицу доласка друга Тита на чело КПЈ и његов 85-ти рођендан. Ове значајне јубилеје на пригодан начин прославили су сви радни људи и грађани Југославије. Ми смо оцјенили да, поред манифестионог карактера, обиљежавању ових јубилеја треба дати радни карактер. Након оцјене да нам чистоћа и уредност у Општини нијесу на висини, Општинска конференција ССРН је 1977. прогласила годином уређења града и свих насељених мјеста у општини. Замисао је била да у овим акцијама учествује читаво становништво — поготову што је било очигледна потреба уређења игралишта, паркова и осталих зелених површина, улица, канала и припадајућих путова. Формиране су омладинске радије бригаде за поклапање акције. Социјалистички савез позвао је чланство да се масовно укључи у акције на уређењу дворишта, ходника, балкона, улица, подрумских просторија и улица испред стамбених зграда.

Да би се ова активност континуирано одвијала, одржана је проширења сједница ОК ССРН и Туристичког савеза. Припремљен је конкретан материјал који је констатовао стање и дао предлоге за рјешавање питања унапређења туризма.

ПРИПРЕМЕ ЗА ОСМИ КОНГРЕС СУБНОР

За допринос успешном одржавању Осмог конгреса СУБНОР-а, посебно, вели-

1976. ДО 1980. ГОДИНЕ

ченствен дочек, који је приређен другу Титу, добили су од генерала армије Константина Нађа, предсједника СУБНОР-а Југославије, писмо које гласи: „Градна ангажованост и манифестација грађана општине Будва и свих стваралачких снага, окупљених у Социјалистичком савезу радног народа, који су дали велики допринос успјешном одржавању Осмог конгреса Савеза удружења бораца за народнослободилачког рата Југославије, а посебно величанствен и незабораван дочек који сте приредили другу Титу, представља очевидан доказ снага и опредијељености за социјалистичку револуцију, за самоуправљање, за братство и јединство наших народова и народности.

У име Савезног одбора СУБНОР Југославије и у своје лично упућену свим дружицама, комунистима, омладини, пионирима и свим члановима Социјалистичког савеза радног народа Будве топле по-здраве и захвалности за све што су учинили за успјешну организацију и рад Конгреса, за топак дочек и срдечно посматрање према делегатима и гостима Конгреса, за рад и залагање на уређењу дивних обала, прелијепих улица и багатих паркова, што је све до припремило да у раду Конгреса учествују сви становници Будве.

Молимо да нашу захвалност пренесете свим грађанима, организацијама удружења рада, школи, делегацији, делегатској бази, инијекцији искористили све могућности, нити успјели да информисају уздигнути на већи степен, да оно постане саставни дио активности друштвено-политичких организација, самоуправних организација, омладини и пионирима.

„Свим другарицама и друговима“ — истиче се у писму редакцији „Приморских новина“ — „који су обезбиједили да преко нашег листа рад и друштвено-политичке поруке Осмог конгреса Савеза удружења бораца народнослободилачког рата Југославије буду доступни широку јавности изражавајући опште расположење свих учесника Конгреса, другарски захваљујемо.

Вјерујем, драге другарице и другови, да ће виши почини и сви радни људи више организације и даље, као и у овом случају, доказивати велику свијест, политичку одговорност и савјесност у обављању деликатне дужности коју им је друштво поверило.

Координациони одбор за кадрове дјеловао је јединствено и успјешно, доприносијујући остварењу кључних кадровских питања у Скупштини општине, друштвено-политичким, присторским и осталим организацијама. Одбор за прославе био је организатор прославе и манифестија везаних за значајне датуме и ли-чности.

Општинска конференција ССРН била је 1977. године организатор збора „Братство-јединство“ на Зубачком Убилима, који је, према оцјени Међуопштинског одбора за организовање овог збора, оцјењен као један од најуспјешнијих до тада. Све у овим годинама организоване су прославе Дане младости, Дане бораца, Дане устанка народа Црне Горе, Дане ослобођења Будве и Дане Републике. Одбор је могао успјешно да обави свој дио послана, захваљујући сарадњи с другим друштвено-политичким организацијама и Скупштином општине, Центром за културу, Градском музејом и Фолклорним ансамблом „Кањаш“.

Извршни одбор је на састанцима разматрао извршење задатака и припремао пре длоге ставова, закључака и одлука Општинске конференције ССРН. Није било случајева да је Извршни одбор прекорачио своја овлашћења, нити је било злоупотребе положаја или самовоље функционера ССРН. Извршни одбор је радио као јединствено и колективно тијело — све предлоге и одлуке доносио је једногласно. Покрећао је многе корисне иницијативе, које је Конференција у највише случајевима прихvatila, односно заузимала ставове и доносила закључке и одлуке.

ИЗ ЗАВОДА ЗА ИЗГРАДЊУ БУДВЕ

Гради се 400 станови

Завод за изградњу Будве — радна организација без својства ООУР-а — израсла је из бившег Фонда за изградњу и уређење Будве и данас већ обавља веома сложене друштвене послове и пружа бројне услуге грађанима. До земљотреса ова институција се бавила углавном припремањем грађевинског земљишта за градњу, а од априла прошле године дошло је до даље реорганизације и њеног способљавања за обављање послова координације, праћења, надзора, пројектовања и реализације задатака програма санације, обнове и изградње општине Будва. Послови у Заводу по дјељењу су на пет радних јединица: програмско-планску, општу и правну, економско-финансијску, техничку и послове комунално-стамбених дјелатности. Завод обавља и стручне послове за интересни заједницу становиња, а предстоји уговорање обављања стручних послова за СИЗ за културу, науку и образовање на плану санације и обнове Старог града и других културних знаменитости које су страдале у земљотресу.

Завод за изградњу Будве води и све инжињеринг послове за реализацију санације и обнове објекта како у друштвеном тако и у приватном сектору.

УВОЂЕЊЕ ДРУГЕ И ТРЕЋЕ СМЈЕНЕ

О томе како се изводе радови на обнови и изградњи пострадалог подручја наше комуне разговарали смо са директором Завода за изградњу Будве Илијом Кажанегром:

— Почетком септембра прошле године уговорени су радови за изградњу око 400 стамбених јединица с просјечном површином корисног простора од 60 квадратних метара. Извођачи су углавном познате грађевинске организације с подручја СР Србије. Изводи се чврста, класична градња. Уговорени рок завршетка започетих стамбених објеката је мај 1980. године. Трепетну стање (15. јануара) је, у односу на уговорену динамику градње, закашњење од 15 дана. Зависно од временских прилика, у наредном периоду може се очекивати и још значајне закашњење! Међутим, уколико извођачи интензивирају динамику изградње увођењем друге, па и треће смјене, може се очекивати да не се покори поштovati. Но, сматрам, иако добе до неизнатног закашњења на неким стамбеним објектима, да то неће битно утицати на рješavanje кризе смјештаја пострадалог ста новинштва, посебно оног из Старог града. Представници друштвено-политичког живота преко Привредне коморе СР Србије чије велики напоре како би стамбени објекти били завршени на вријeme.

У мјесној заједници Петровац, на локацији Радановићи — Манићи, где се гради око 50 станови за пострадало становништво, дошло је до знатнијег кашњења због кашњења имовинско-техничке документације. То је, иначе, веома тежак проблем и на другим подручјима. Извођачи радова обећавају да ће се максимално заложити да пролонгирају рокова буде што краће.

Што се тиче санације стамбених објеката, радови се изводе преко Комуналног предузећа, односно ООУР-а за изградњу и одржавање станови. Радови се одвијају углавном према плану и требало би да буду завршени крајем првог квартала. Очекује се једино осјетно закашњење на санацији отапова у насељу Шумет код Светог Стефана због неблаговременог завршетка инвестиционо-техничке и пројектне документације. Извођач радова у овом насељу — грађевинска оператива „Лужна градња“ из Ниша као разлог кашњења наводи још и накнадне предвиђене реконструкције објекта који су се санирају.

На локацији пословног центра у Будви започета је изград

ња дома здравља с око 3500 м² корисне површине. Извођач је реномирана југословенска фирма „Енергопројект“ из Београда. Рок завршетка је мај ове године и сматра се да ће посао бити завршен у року без икаквих потенциона. У Петровцу је започета изградња савремене школске зграде за основно образовање чији је завршетак предвиђен крајем августа ове године. Радови изводи „Лужна градња“ из Ниша. У Будви предстоји почетак радова на изградњи школског центра за школу усмјerenog образовања. Инвеститор овог објекта је Републичка самозуправна интересна заједница за образовање, науку и културу... Радови на санацији тешко опшteног дјечјег прија у Будви су у току и њихов завршетак се предвиђа до почетка туристичке сезоне. Ударају се темељи дјечјих прија у Петровцу и Светом Стефану. Ови објекти су по клон Црвеног крста и Синдиката Аустрије. Иако монтажног типа, биће савремено опремљени и са неограниченim вијеком трајања.

ГРАДИ СЕ ВИШЕ ОБЈЕКА ДРУШТВЕНОГ СТАНДАРДА

На локацији пословног центра у Будви, поред већ започетог Дома здравља, граде се пословна зграда „Монтенерготуриста“, зграде Скупштине општине, Одјељења за унутрашње послове, комунално-стамбеног предузећа, самоуправних интересних заједница, Завода за изградњу Бу

две и Црвеног крста. Завршетак радова на овим објектима планира се половином ове године. Извођач радова је „Енергопројект“, те, с обзиром на реномираност ове фирме, не треба сумњати у рокове.

У Светом Стефану су у пуном замаху радови на изградњи раније започетог мјесног центра са свим потребним садржајем (пошта, здравствена станица, самопослуга, локална бапка, библиотека и простор за друге друштвске потребе). Извођач је Грађевинско предузеће „Град“ из Пријепоља, које обећава завршетак послова крајем маја.

Што се тиче Старог града — рекао нам је директор Завода Илија Кажанегра — у овој години треба завршити све припремне радње: пројектовање, инвестионо-техничку документацију, врло замршено имовинско-правне односе и, посебно, програмирање садржаја туристичко-угоститељског и културно-забавног карактера.

Због обимних послова које обављамо на плану стамбене изградње и објектима друштвеног стандарда, Завод није тренутно ангажован на

У овој години треба завршити све припремне радове да би се приступило обнови Старог града

пословима санације и обнове угоститељских објеката — рекао нам је на крају разговора Илија Кажанегра — или ће убудуће служба Завода преузети задатке и на овом плану.

В. С.

Јадрански сајам данас и сјутра

Јадрански сајам наставља успјешан ход започет прије шест година. Мада је катастрофални земљотрес пореметио многе планове, овај колектив, уложио максималне напоре, завршио је протеклу годину позитивно и сврстао се у ред оних ријетких организација на Црногорском приморју у којима се ових дана не помиње јеч гubitak.

План је остварен, чак и премашен, — каже нам Мишко Вугделић, директор Сектора за маркетинг. Остварен је укупан приход од 25 милиона динара, што је, чак, за 20 одсто више него у 1978. години. Упркос доста тешкона успјели смо да одржимо календар изложака и да остваримо позитивно пословање.

Током прошле године одржано је девет великих изложби на којима је учествовало на стотине колектива из земље и свијета и које је видјело између 150 и 200.000 посетилаца. Истина, број посетилаца је смањен, нарочито страних, у односу на претпрошлу годину, али то није битније утицало на пословање. Многе од изложби посвећене су обнови и изградњи пострадалог подручја: југословенска привреда овде је излагаја онај материјала који су занимљиви за грађевинаре који

обнављају Црногорско приморје. Тако, на пример још увијек траје велика изложба грађевинарства и грађевинског материјала која ће бити завршена у фебруару, након пуних пет мјесеци од отварања.

— Од године која је почела много очекујемо — наставља Вугделић. — Сачинили смо план који није преамбициозан. Задржали смо у програму традиционалне изложбе, а уз то немо настојати да приредимо још неколико занимљивих манифестијација које ће поправиле „репertoar“.

Већ у марта биће приређена изложба „Туризам и исхрана“ којом ће бити означен почетак рада у овој години. У мају су на реду „Спорт, наука, камп и рекреација“, изложба међународног карактера, и изложба земља у развоју. Традиционални љетњи сајам трајаје 90 дана — од 12. јуна до 12. септембра. У августу, као и сваке године, одржане ће изложбе „Пуља у Црној Гори“. Током септембра одржане ће међународна изложба грађевинарства, материјала и опреме за грађевинарство, а у октобру је нареду, такође, међународна изложба „Опрема 80“.

Поред ових традиционалних прередби, предвиђене су и неке нове. У априлу ће у халама Сај-

ма бити приређена изложба „Модните и иновације“, изложба међународног карактера, а у мају, опет, међународна изложба књига, учила и школске опреме. Термин у мају резервисан је за једну међународну прередбу: у оквиру програма „Центрујуг“ излагање колективи с подручја које обухватају привредне коморе Далмације, Херцеговине, Србије и Црне Горе и Барји, Анконе и Нескаре у Италији. Свакако, биће веома занимљиве и приредбе које су планиране за крај године: у новембру и децембру одржане ће Продјадни зимски салон и Новогодишњи вашар.

Како смо обавијешти, неке од изложби пратије симпозијуми и савјетovanja. Проблем за сајам једино представља простор за изложбе и смјештај учесника. Наиме, већ дуже времена интересовање излагача је веће него што су могућности Сајма, а као што је познато, наш град је остао без хотелских и других угоститељских капацитета, што ће, свакако, представљати потешкоћу у раду током ове године. Но, на Сајму ће настојати да се борије повезују с приватицима и да се за све оне који буду овдје стигли обезбиједи одговарајући смјештај.

— Током ове године очекује

мо

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

у

ДОГОВОРИ У „МОНТЕНЕГРОТУРИСТУ“

Упоредо: Средњорочни план и стабилизациони програм

Са дохтотком у средишту, план средњорочног развоја „Монтенегротуриста“ од 1980. до 1985. године не смије бити прости списак инвестиција, већ заједнички и свеобухватан акт друштвено-политичких заједница комуна на чијем простору ова организација има своје објекте и, наравно, републичких органа и институција.

Ово је, између осталих, констатовано на недавном сајетовању одржаном у хотелу „Маестрал“ у Милочеву које је било посвећено изради овог значајног документа, а у чијем раду су, поред представника „Монтенегротуриста“, учествовали др Авдул Курпејовић, члан Извршног вијећа Скупштине Црне Горе, и Мишко Брајовић, потпредсједник Привредне коморе Црне Горе.

— С обзиром на то да је Црна Гора јединствен туристички мотив, где постоје изванредни услови за повећавање приморског и планинског туризма, са обиљем природних љепота и културно-историјских споменика, по требно је да се сачине планови специјализоване понуде за наредни период. Прили-

С. Г.

ком израде средњорочног плана мора се водити рачуна о потребама у кадровицима, свакако и о новим објектима и санацији оштећених, али и о инфраструктури, активирају мале привреде, заштити природу и другим елементима важним за туризам — истакао је мр Миодраг Мировић, генерални директор „Монтенегротуризма“.

На изради средњорочног плана развоја већ се увелико ради у „Монтенегротуристу“. Донијете су правне основе за овај документ, а урађени су и привремени програми обнове и развоја који ће бити дио плана, као и инвестиционо-техничка документација за 4000 кревета који нијесу изграђени у претходних пет година.

— Ова, а и неколико сљедећих година протекиће не у знаку тешке економске ситуације. Зато је потребно да се свака основна организација удруженог рада, упоредо с израдом средњорочног плана, ангажује и на изради стабилизационих програма — рекао је генерални директор Мишко Мировић.

С. Г.

ИЗ ООУР „ХОТЕЛИ БЕЧИЋКА ПЛАЖА“

ОСНОВНО: УКОРАК С РОКОВИМА

Послије краткотрајног затија од неколико дана услољено новогодишњим празницима, на градилишту у Бечићима опет се кренуло „пуном паром“. Радници су се вратили и, чини се, са још већим еланом наставили посао, који се — како смо то чули на овом великом градилишту — неће прекидати све до окончања радова у мају. Већ доста тога је урађено и добро се поодмакло, иако још није постигнута неопходна динамика, јер се у старту закаснило. — Сваки почетак је тежак — каже Бранко Војиновић, шеф Надзорне службе бечићког градилишта — нарочито на санацији која се сматра веома сложеном врстом послана. — Завршено је око 90% припремних радова на свим објектима, а почили су и санациони радови. У току је увођење такозваних занатских радова: керамичких, браварских, столарских, преглед и оправка личкова.

На градилишту се 10. јануара, када смо и посетили

ову основну организацију, налазило 354 радника, али се тај број из дана у дан повећава. То је нешто око половине радне снаге која ће бити ангажована на овом великом градилишту.

— Добили смо и грађевинску дозволу — каже Бранко Војиновић — али увијек се јављају тешкоће. Сада нам је највећи проблем снабдевање материјалом који се до бија из других центара. Због снажних падавина и непрходности путова отежано је допремање тог материјала из Београда и других градова.

У Бечићима треба добар дио пројекта мијењати и на ново пројектовати, па због њиховог кашњења посао не може бити, и поред најбоље воље, завршен на вријеме. Ово се односи на пројектанте Института за испитивање материјала СР Србије и „Конгроп-пројект“ из Београда.

Чули смо од Бранка Војиновића и то да су штете од земљотреса велике, али да има и доста трагова раније

нашле градње. Он нам је највећи пример хотел „Белви Б“, где се мора извести 85% радова на канализацији мрежи коју, због нестручног рада, треба наново постављати, што повлачи руинирање објекта и отварање низа непредвиђених радова.

У управи градилишне оперативе „Импроза“, смјештеној у хотелу „Белви“, разговарали смо с Миланом Стевановићем, управником градије „Дома“. Он нам је рекао да његова радна организација сада на градилишту има 250 радника, да је динамика добра и да се послови нормално обављају. Међутим, и они се сусрећу с многим проблемима. Недостају им неки пројекти, што значи да се касни у старту. Али, и поред свих тешкоћа, они се надају да ће радове окончати на вријеме и да неће доћи до појеранаја датума њиховог завршетка.

На хотелу „Белви Б“ затекли смо групу радника „Водотерме“ из Београда. Испред хотела налазиле су се гомиле шута и канализационих цијеви извлачењених из овог објекта. Питамо Добривоја Алемпијевића, водећег монтера „Водотерме“, како напредује посао.

— Нас тридесет двојица радимо на новој канализацији у „Белвију“. Посао је велики, јер су се морале извадити старе канализационе цијеви и сада се постављају нове. До средине марта завршићемо грубе радове, а онда ће се приступити постављању нових санитарија.

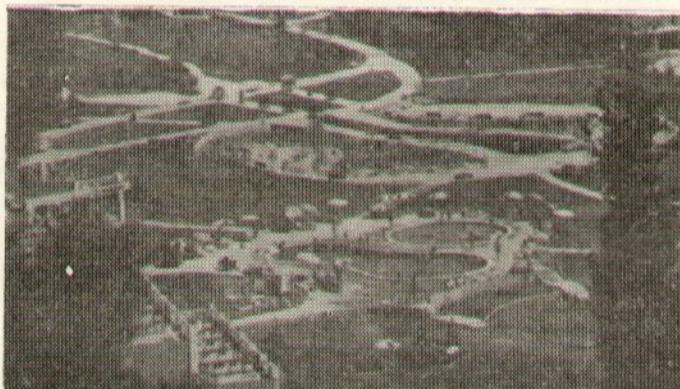
Ради се и по 10 до 12 часова дневно, како би се посао окончао у предвиђеном року.

Др Ратко Вукчевић, директор основне организације удруженог рада, настоји да што прије обезбиједи средстава за санацију хотела у Бечићима, чија предрачунска вриједност износи 46 милијарди стarih динара. До сада је обезбиједено свега девет милијарди! Међутим, надају се да ће преко Републичког фонда за обнову и изградњу обезбиједити и осталих 35 милијарди.

Упоредо са санационим радовима, у току је уговорање нове опреме за хотеле, која ће се обезбиједити преко „Техноопреме“ из Београда и фабрике намјештаја „Марко Радовић“ из Титограда.

С. Г.

Н. М.

Хотели отварају врата у предсезони

До почетка овогодишње туристичке сезоне на Црногорском приморју оштећени хотели „Монтенегротуриста“ у Тивту, Бечићима, Сутомору и Улцињу биће спремни да прихвате туристе. На санацији ових објекта увјелико се ради а „Монтенегротурист“ ће гостима моћи још да понуди 5500 кревета у хотелима који су неоштећени, више хиљада места у аутокамповима и домаћој радиности.

Ово је оцјена представника свих основних организација удруженог рада „Монтенегротуриста“ и руковођилаца ове радне организације са састанка у Улцињу.

Највише посла има на сајацији хотелског комплекса у Бечићима. По ријечима директора, др Ратка Вучковића, око 550 радника „Конграла“, „Неимара“, „Дома“, „Електрона“, „Јадрана“ раде на санацији хотел „Медитеран“, „Монтенегро“, „Спленид“ и „Белви“ који распољажу са 2400 кревета. Да би се поспешили послови овдје ускоро стиже још 200 радника.

У Сутомору се ради на сајацији хотела „Корали“ који располаже са 600 кревета и

САНАЦИЈА СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ

Обновљен манастирски конак

Конзерваториј Завода за заштиту споменика културе СР Србије у заједници са стручњацима Завода за заштиту споменика културе СР Црне Горе привели су крај радове на обнови конака манастира Градиште у Буљарици, значајног културно-историјског споменика, који је подигнут још 1116. године.

Како смо обавијештени, даљи архитектонски и конзерваторски радови у црквама овог манастирског комплекса биће настављени ових дана. Треба истаћи да је живопис манастира Градиште, дјело Страхиње из Будимља, веома интересантан и представља значајну вриједност у нашем фрескосликарству.

Ово је први манастир на Црногорском приморју на чијој се обнови ради тачно земљотреса.

С. Г.

„Свети Стефан“. Мада су хотели „Маестрал“, „Милочер“ и „Свети Стефан“ радили не посредно након земљотреса, извјесно је да су штете на овим објектима много веће него што се мислило у првимах.

— Први прегледи нијесу дали тачну слику стања — рекао је директор Душан Ли

јевић. — Поншто је ситуација на Црногорском приморју била изузетно тешка, ми смо прионули на посао, не пријављујући штете. Касније, када смо детаљно прегледали све објекте, установили смо да штете износе 170 милиона динара. Оне се највећим дијелом односе на градић хотела, а затим и на „Маестрал“. Потребно је да се прије туристичке сезоне изврши санација, јер, се, у противном, добар дио капацитeta неће моћи користити.

На састанку у Улцињу се чуло да недостатак новца причињава велики проблем

за све основне организације удруженог рада које раде на обнови.

Говорећи о припремама за почетак туристичке сезоне у Петровцу, директора ООУР „Палас“, мр Лазар Шољага је истакао да велику потешкоћу причињава то што су грађани смјештени у оне туристичке објекте које треба санирати. За угрожене се мора наћи други смјештај прије него што почне санација.

С. Г.

Н. М.

ИЗ ООУР „БЕНТОНИТ“ У БУЉАРИЦИ

Чекање дуго двадесет година

МИЛИЈАРДУ И ПО (СТАРИХ) ДИНАРА У ФОНДОВИМА — УМРТВЉЕНИ КАПИТАЛ

Разговарамо с Вукашином Марашием, директором „Бентонита“, основне органијације удруженог рада за производњу средстава за заштиту биља, других хемијских производа и неметала, чији колектив — њих свега тридесетак на броју — већ двадесет и више година не налази одговор на најелемен тирије питање: шта даље? Ни данас, као ни толико пута до сада — а постављали су га на састанцима органа управљања, зборовима радника, један другом и самима себи — они нијесу далеко од макли од — питања! Да се не бисмо погрешно разумјели, одговор не зависи само, па ни у првом реду од њих који су — тако би требало да буде — једино позвани, или најпозванији, да на питање одговоре.

— Далеко од тога — истиче директор Мараши — да смо на нечијој грбачи или да тешко везујемо крај с крајем, ми још увијек добро, чак врло добро послујемо. Са милијарду и по старих динара у фондовима — педесет милиона по раднику — колико смо до сада остварили и са колико располажемо, мало се који колектив у нашој Републици

основнијих питања: шта ће мо радити сјутра, прексјутра, кроз годину, двије, три?

Да би се разрадио програм производње на дугорочнијој основи и модернизовали погони, требало је, као прво, решити више од двије десеци спорно питање локације предузета. Требало је то давно учинити да би им земљиште на коме се налазе њи хови погони припало, да би у својој организацији удруженог рада, заиста, постали власници средстава за производњу.

— Не, — наставља Мараши — није у питању никакав инат, нити неразумијевање по треба колектива, већ искључива оријентација наше комуне на развој туристичке привреде. Не само расположиве снаге и средства, већ и

њој би требало да израсте туристички град са око двадесет хиљада кревета. До тада, док се не обезбиједе средства за један такав подухват, колектив „Бентонита“ ће живјети, заправо животарити од данас до сјутра. Шта то значи показаће и летимичан осврт на остваривање укупног прихода у току задње двије године. Године 1978. он је износио седам милијарди старих динара — 225 милиона по сваком раднику, прошле године — шест милијарди, а ове, 1980, предвиђају укупан приход у износу свега пет милијарди!

У колективу су размишљали шта да предузму да би се зауставило назадовање: о ангажовању неког института који би разрадио програм будућег развоја ове организације удруженог рада — са милијарду и по динара „мирата“ у фондовима могло се веома добро стартовати, али се остало на размишљањима: програм би требало добро платити, можда и 300 милиона динара, а шта ако се оду стапе од њега? Да сами ризикују, нијесу имали храброст. Рачунали су да ће им општина помоћи, односно да ће она предузети кораке на изради програма развоја индустрије и других дјелатности у коме би и они нашли своје место.

— У интересу Општине и Републике је да постанемо богатији, да наша акумулација, уместо што опада, из године у годину расте и да наш радни човјек још боље живи. А да се то постигне, треба производити више, а не само два финална производа, прекинuti с „традицијом“ да се пола године ради а пола године живи од зараденог и да у напорима да постанемо јачи не будемо више усамљени.

Са свим тим, не без права, још увијек рачуна колектив „Бентонита“ и — чека. А њихова годинама акумулира на средства топе се на неаш ватри инфлације.

М. Лалић
В. Станишић

Vučašin Marashi

све могућности и изгледи усмјерени су у том правцу — туризам је од прије петнаестак година једина перспектива будванске ривијере.

У плановима њеног развоја Буљарици припадају једно од најзначајнијих мјеста — посљедње десеци овог столећа, кроз десет година, на

ЛИКОВИ ПАЛИХ БОРАЦА

Саво К. Вуковић

Саво Крстов Вуковић, први предсједник прве комунистичке општине на Јадрану и, такође по задатку Комунистичке партије Југославије, посљедњи предсједник општине у бившој југословенској држави, јесте личност чије је име за свагда записано у аналима напредног покрета овог краја.

Рођен је 1892. године у Петровцу на Мору. Још као омладинац истицао се слободарским идејама и мржњом против аустроугарског окупатора.

Био је један од

основача друштва „Српски соко“ 1910. године у Петровцу. Као добровољац учествовао је у балканском рату 1912. године у саставу црногорске војске. Почетком 1914. године не одазивао се позиву аустроугарске војске, већ је један од иницијатора да се у саставу црногорске војске формира Паштровска чета у којој је био командир вода за вријеме борби у току 1914. и 1915. године. Почетком 1916. одступа са групом добровољаца из Паштровића и других крајева преко Албаније за Грчку и Крф, одакле је 1917. пошао у Сједињене Америчке Државе да би се у Петровцу вратио половином 1919. године. Укључује се у политички живот и револуционарну активност пред изборе за Уставотворну скупштину.

Одванјан и истинолубив, бистар и рјечит, Саво Вуковић се истицао у народу од кога је био веома цијељен и уважаван. Одушевљен идејама Октобарске револуције, он је један од првих чланова прве партијске беље у овом крају. По њемон задатку прихватио се кандидатуре и био изабран за првог предсједника општине.

Послије Обзане, када је црвена комуна била распуштена, Саво је једно вријеме био у затвору, као и већина комунара, а затим остао и даље привржен напредном револуционарном покрету, који је све вријеме свесрдно по магао. Његова активност долази до изражaja у склопу Удружене опозиције, која је 1935. године добила већину гласова у ондашњој петров

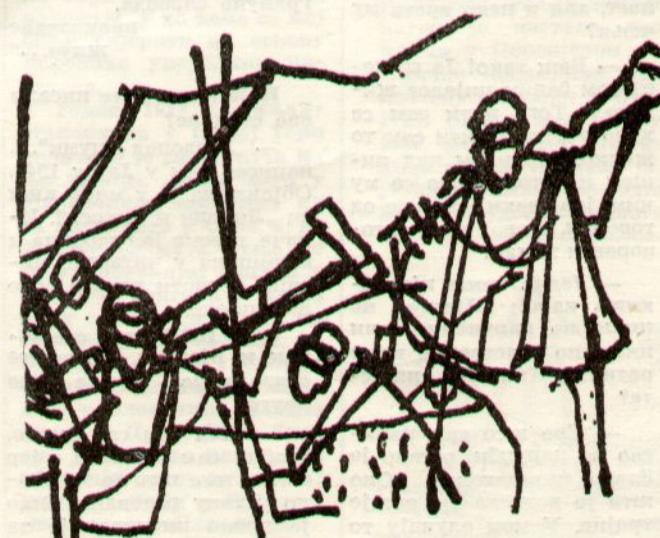

Саво К. Вуковић

чкој општини. Године 1938. Саво се, по директиви Партије кандидује за предсједника општине и добија огromну већину гласова. На тој дужности остаје до капитулатије бивше Југославије и, послије ње, до избијања тријестојулског устанка.

Упознат с припремама за оружани устанак, Саво се одмах опредијелио на страну револуционарног покрета, а када је устанак букинуо, он је, као патриота и напредно опредијељена личност, учествовао у њему. Након сплашињавања устанка није се вратио у Петровац, већ се са својим неразвојним другом такође комунаром Ивом Суђићем, са Паштровске плавнице упутио према унутрашњости Црне Горе, покушавајући да нађе слободну територију, где би наставио борбу против окупатора. У близини Ријеке Црнојевића, препознат и потказан од неког издајника, ухапшен је 2. августа од стране Италијана, који су га шест дана касније стријељали на Цетињу.

Саво Вуковић је и на стријешту испољио своју храброст — ногом је одгурнуо фашиста који је хтио да му вежжи очи. Није дозволио да га убију слеђа, већ се лицем откренуо према крвицима, рекавши: „Добровољци и ратници умиру, гледајући смрти у очи!“ Прије него што је погођен куршумима клисаје је Совјетском Савезу и Комунистичкој партији Југославије. Тако је умро одважни борац Саво К. Вуковић, предсједник прве комунистичке општине на Јадрану.

Квалификациона структура

Поред једног дипломираниог економисте — директора, основна организација удруженог рада „Бентонит“ има још једног радника са високом стручном спремом — технologa, једног погонског инжењера рударства, једног хемијског техничара, два радника са средњом економском школом, једног висококвалификованог,

четири квалифицирана и двадесет неквалифицираних радника са низом спремом и основ

ном школом. Просјечни лични доходак, на иницију оствареног у 1978. години, износи 6.250,00 динара.

Иако у колективу сматрају да оваква квалификациона структура радне снаге одговара процесу производње, који се сада остварује, не крије ли се у њој одговор на питање: зашто се већ двије десеци не зна шта, када и како даље?

М. Лалић
В. Станишић

лици може похвалити. Основне рудаче — бентонита имају довољно, а ни с пласманом није било тешко — извозили смо све што смо произвадили. Па опет: не можемо да одговоримо на једно од нај-

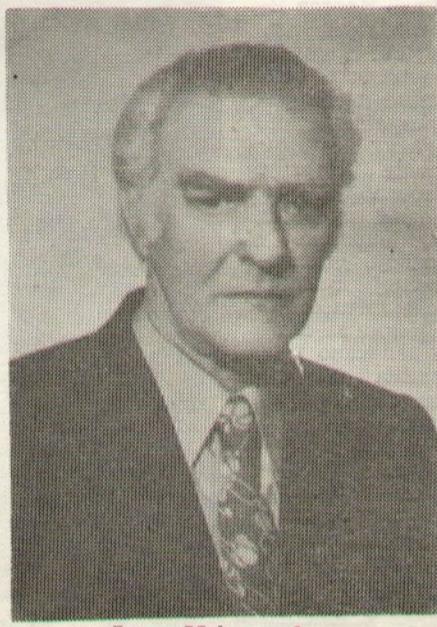
КУЛТУРА И ОБРАЗОВАЊЕ * КУЛТУРА И ОБРАЗОВАЊЕ * КУЛТУРА И ОБРАЗОВАЊЕ

СУСРЕТИ

Борац и пјесник Јунуз Међедовић

Јунуз Међедовић рођен је 1912. године у селу Оброву код Бијелог Поља. Основну школу и први разред гимназије похађао је у Бијелом Пољу, матурирао у Скопљу, у интернату Велике медресе, а југословенску књижевност и руски језик апсолвирао на Београдском универзитету. Упоредо је похађао Глумачку школу коју је завршио 1939/40. школске године. Одслужио је војни рок у Школи резервних пјешадијских официра.

Заједно с Рифатом Бурџовићем, Мунибом Кучевићем, Шукријом Међедовићем и Џамилом Сијарићем, као сређашколац и студенат радио је на просвјети и култури са средњешколцима, студентима и радницима у Санџаку, Беранама (Иванграду), Колашину и другим црногорским градовима. Све оно што се радило у школама и на Универзитету преношено је за вријеме распуста на терен. Касније, за вријеме рата, ти исти садржаји — скочеви, хорске и соло рецитације и пјесме — прилагођа-

Јунуз Међедовић

вани су партизанским приликом и условима.

Од првог дана тринаестојулског устанка, па до краја рата Јунуз Међедовић се пушком, ријечју и пјесмом борио за слободу. У Бјелопољском одреду је борац, у Златарском водник, а у Трећој пролетерској (санџачкој) бригади руководио је извјесно вријеме културно-умјетничким радом. Од краја 1942. до ослобођења члан је Позоришта народног ослобођења.

Послиje рата Јунуз Међедовић је члан Драме На-

родног позоришта у Београду, управник Црногорског народног позоришта на Цетињу и у Титограду. Завршава Политичку школу „Туро Ђако вић“, ради у Политичкој у-

родној армији“, „Фронту“, „Борби“, „Гласу“, „Двадесетом октобру“, „Побједи“, „Титовом пиониру“, „Сусретима“, „Стварању“, и другим листовима и часописима. Из-

Рубин на прстену

БУДВА — РУБИН НА ПРСТЕНУ СЈАЈНУ
СЈА НА ЖАЛУ КО МАСЛИНА МЛАДА,
СПАС ЗЕЛЕНИ СПЛЕО ЈОЈ КОЛАЈНУ,
БОНАЦЕ ЈОЈ ТРЕПЕРИ БАКЉАДА;
ПАРК ДО ПАРКА — ГРАЊЕ ОД БЕХАРА,
ПЛАВЕТИЛНО БЕСКРАЈНО СЕ СМИЈЕ,
ОВАЛОМ ЈОЈ МОРЕ ДУГУ СТВАРА,
СУНЦЕ СТАРЕ ЗИДИНЕ ЈОЈ ГРИЈЕ —
СВА У ШУМУ — И ДНЕВИ И НОЋИ,
СЛОВОДА ЈОЈ РАЗГРАЊАВА МОЋИ.

прави ЈНА и у листу „Народна армија“. Биран је за посланика у Скупштини Црне Горе и био секретар скупштињског Одбора за просвјету до 1963. године, када одлази у пензију.

Још у дјетињству почeo је да пише и да глumi. Сарађивао је послиje рата у „На-

дао је сљедеће збирке пјесама: „Савин командир“, „Земља и буна“, „Полимље“, „Ломови и пркоси“ и „Старине“. Поред тога остварио је запажене креације у филмовима „Славица“, „У планинама Ју гостлавије“, „Лажни цар“ и „Лелејска гора“.

Педесет година са поезијом

Срели смо ових дана у шетњи пјесника Јунзуза Међедовића, од прије извјесног времена нашег суграђанина, сватили код њега на кафу, где смо највише разговарали о пјесницима и поезији. На kraју смо пјеснику поставили неколико питања, и то:

— Када и gdje сте написали познату пјесму „Тече Тара“? Јесте ли за то имали посебан разлог?

— Пјесму „Тече Тара“ написао сам у патроли 1942. године, негде на граници Црне Горе и Босне, приликом одступања из родног краја. Разлог, односно побуда је сама ријека Тара, на чијој су другој обали тада Италијани и четници робили и палили. Том приликом су нам десетковали Милешевски батаљон.

— Кајку да је бављење поезијом, прије свега, страст, уживавање, одговорност, или и нека врста му чења?

— Баш тако! Ја се поезијом бавим цијелог живота. Тога нити сам се схтио отрести, нити сам то желио. Уживам кад пишем и истовремено се му чим, јер сваки посао је одговоран, а овај врло одговоран и тежак.

— Једна наша пјесникиња каже: „Пјесник не пише по наручбини, али пише по сопственом импултиву“. Како Ви пишете?

— Све што сам написао по наручбини, остало је скоро незапажено. Оно што је доживљено остаје трајно. У мом случају то

показује пјесма „Тече Тара“, која се и сада пјева. Исто тако и пјесма „Санџачка партизанка“.

— Кад сте објавили прву пјесму и како сте то доживјели?

— Прву пјесму објавио сам као средњешколац, у Скопљу, 1929. године, и она се звала „О ка-ко је дивна под орахом чесма“. Наравно, било ми је драго и био сам врло усхићен.

— „Водопад шуми, Сабор држи Тито: Грануће слобода, прокласаће жито...“

— Које године сте писали ове стихове?

— „Водопад шуми...“ написао сам у Јајцу 1943. Објављена је у мојој књизи „Ломови и пркоси“. Иначе, пјесма је одобрена и штампана у читанци, мештим четврти разред основне школе.

— У НОБ били сте борац и пјесник. Како сте стизали да будете ово друго?

— Кад год сам могао, грабио сам и писао, јер много тога што се доживаје у току ратовања било је врело инспирације за

сваког ко је то јаче емотивно доживљавао, поготово за једног пјесника.

— О Лиму сте написали неколико пјесама. Има се утисак да се ове ријечи не можете ослободити, чак и кад сте од ње тематски далеко?

— О Лиму сам пјевао и пјевао. Волим ову родну ријеку, љен шум и боју. Напрото, она ме одушевљава. Крушевачка „Багдала“ објавила ми је књигу пјесама „Пољимље“.

— Познато нам је да у рукопису имате збирку пјесама о Будви, Светом Стефану и Петровцу. Можете ли нам о томе писати речи?

— О Будви, Светом Стефану и Петровцу пјевао сам и раније. Прошлог љета написао сам још неколико пјесама о овим мјестима, а један број њих посвећен је земљотресу, тако да збирка која је спремна за штампу, има преко педесет пјесама. Хоће ли она бити објављена или не, то од мене не зависи.

— Имате свој кутак у Будви. Значи ли то да сте одабрали место које волите и где се пријатно осјећate?

— Више година провео сам у Сутомору. Наше приморје је читаво лијепо. Ипак, не кријем, Будва је његов ћердан, где се човјек заиста пријатно осјећa.

М. Пајковић

Семинар за просвјетне раднике

Општински завод за просвјетно-педагошку службу на Цетињу, који обједињује рад предшколског и основног васпитања и образовања у цешићкој, будванској, тиватској, корјоској и херцегновској општини, организује за вријеме зимског распуста семинаре за просвјетне раднике у циљу њиховог усавршавања. Тако ће се у Херцег-Новом, у времену од 28. до 31. јануара, одржати семинар за учитеље на коме ће се обрадити сљедеће теме: Сазнање специфичности у почетној настави математике, Систем природних бројева у разредној настави, Нека пра-

ктична питања из наставе српскохрватског језика. Карактеристике програма наставе познавања природе и друге штаве с посебним освртом на „специфум комуне“, Однос младих читалаца према дјечјој књизи, Увођење ученика у основне геометријске појмове, Револуционарни радници и комунистички покрет у нашој земљи 1919—1945. године и Политика несврстности — самит у Хавани. Предавачи ће бити просвјетни савјетници Завода и професори Наставничког факултета у Никшићу.

Марко ТАНОВИЋ

Библиотека тражи књиге

Библиотека која располаже са 20.000 књига од 15. априла прошле године до пред Нову годину дијелила је судбину с неколико институција из наше комуне, које су, такође, остале без свога простора. Зграда Дома културе „Гојко Краповић“ је у априлском земљотресу тешко страдала, а у њој су се, поред „Зете филма“, налазили Библиотека, Културни центар, СИЗ за културу, образовање и науку. Сада се зграда санира и биће како смо сазнали, завршена у јулу ове године.

Читав књижни фонд Библиотеке је спашен, а на иницијативу Републичког СИЗ за културу Будви су одмах додијелена средства за обезбеђење рада Библиотеке у износу од 800.000 динара.

Библиотека је након Нове године почела с радом под кровом Основне школе „Стјепан Митров Љубиша“. Радници Културног центра и Библиотеке апелују на читаоце да врате раније позајмљене књиге и тако помогну овој институцији да настави своју културно-образовну мисију.

Тече Тара

Тече Тара
теке Тара
кроз љут
црногорски кам
и разноси
свјетлост жара
партизанске
борбе плам.

Тече, теке
кроз кањонске
дубине
теке, теке
кроз недоглед
сам
теке, теке
као живот наш
и разноси
кроз даљине
наше борбе
плам.

Носи, Таро,
жеља пожар
хладиој Дрини
и Сави
и Дунавом
што се плани
шири наших
срца жар!

Сад над Таром
топ пролама,
сад се бије
љути бој,
крв се лије
долинама —
гинемо
за народ свој.

ЗА МЛАДЕ * О МЛАДИМА * МЛАДИ О СЕВИ

Весна Перовић: Мотив са села

НАЈМЛАДИ САРАДНИЦИ

УПОЗНАЛИ СМО СЕ НА МОРУ

Било је јутро. Дан је био лијеп и сунчан. Одлучили смо да пођемо на плајсу. Било је мно го купача. Опазила сам једну дјевојчицу. Звала се Сузана. Била је из Београда. Брзо смо се упознали. Правиле смо кућице од пијеска, купали се и сунчали. И данас се са Сузаном дописујем.

Тијана ЂЕТКОВИЋ

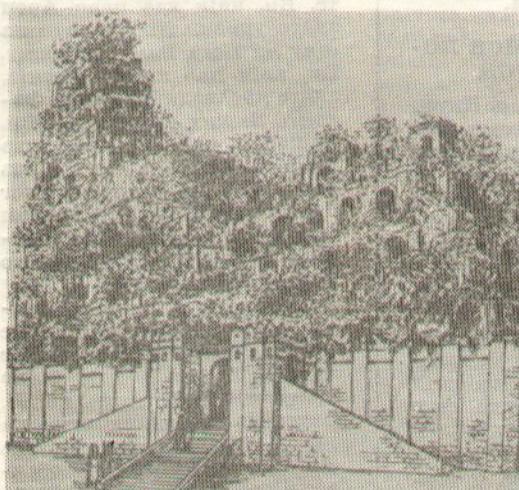
СНИЈЕГ У БУДВИ

У Будви се десило нешто неочекивано. Пао је снijег. Дјеца су радосна. Брда су прекривена дебелим бијелим прекривачем. Дјечаци и дјевојчице се грудвају. По улицама се шетају људи пуни среће и радости. То је трећи снijег у Будви, а и трећа дјечја радост.

Радомир ЈАЊУШЕВИЋ

СЕДАМ СВЈЕТСКИХ ЧУДА

Семирамидини висећи вртови

Како се о њима доста зна, висећи вртови Вавилона ишчезли су тако давно да никоме није познато како су тачно изгледали и како су нестали. Они, заправо, нијесу, као што се може помислити, били "висећи", него прије кровни или терасни. Вавилонци су градили храмове формирани од тераса и косина које су се уздижали ка небу, нешто попут високих пирамида без врха.

Један од њих био је подигнут за бога Мардука: грађевина с квадратном основом са странама од сто метара и седам спратова. На врху, око сто метара високо, налазио се храм. По висини била је то друга грађевина — низа једино од Велике пирамиде. Постојала је стотинама година док је краљ Набукодоносор није преуређио и употребио. Сматра се и да је легендарна Вавилонска кула био „град са торњем чији врх ће досећи небеса“, како вели Библија.

Краљ Набукодоносор (604 — 562 прије нове ере) оженио се дјевојком Семирамидом из бродвитех крајева. Прича казује да је њој постепено досадио једноличан изглед про-тране равнице Ва вилона, па је Набукодоносор, око 600. године прије наше ере, одлучио да изгради „цибулат“, с квадратном основом, дужине 120 метара, украшајући цвијећем и дрвећем. Зидари су, након тога, подигли снажне зидове с терасама, високе 20 до 90 метара, са широким успињућим стазама за вјерске поворке. Терасе су гравене степенасто, једна на врху друге, са палатама и вртовима. У зидове је смештено стотине цвијетних и травнатих капија. У сводове у темеље сваке терасе набијена је земља у коју су засађени редови палми. Да би се заштитили кровови и стропови „ниских“ краљевских апартмана, испод слоја земље стављене су дебеле плоче од олова, са рогозом и битуменом — да воду не би пропуштале.

У вртовима се налазило прекрасно цвијеће свих боја и из свих крајева свијета. Градитељи су изумјели машине у облику великог вјука за пумпање воде из Еуфрата до спремишта на највишим терасама, којом су покретани водоскоци и најподњавани вртови. Вујно дрвеће и цвијеће закланјало је зидове и терасе, тако да се чинило да вртови висе у вазduху.

Приче о потопу

Библијска прича о потопу звучи нереално, јер никада не може да падне толико киш да цијела земља била преплављена до изнад највиших планинских врхова. Догађај из Библије могао је да буде само нека велика плава која је погодила извјеје став равничарски крај. Ипак, легенда о општем потопу раширана је широм свијета. Управо, изузев код Арабљана и афричких црнаца, свуда постоји веома старо предање о страховитој давнашњој поплави. О њој је остало преко стотину верзија, међу којима је 68 аутохтоних. Азија, на пример, има 13 различитих прича о потопу, Европа четири, Африка пет, Аустралија и Океанија 19, Сјеверна Америка 16, Централна седам и Јужна 14. Потоп је, најврдно, трајао од пет дана до — 52 године! У 17 случајева изазвали су га пљускови, а у осталима снјежне падавине, топљене глечера, циклони, непогоде, плиме, земљотреси... Кинеска легенда говори да је поплаву изазвао плији дух Куинг-кунг који је, у тренутку јарости, одобрио један од небеских стубова, па се небо сручило на Земљу, усковитлавши огромне таласе.

Прије непуних сто година њемачки математичар Шварц објавио је обимно дјело којим је настојао да докаже да се једно огромно унутрашње море, монголско море (које се налазило у централној Азији) одједном излило 2297. или 2357. године прије наше ере, и то послиje катастрофалног земљотреса или помјерања тла друге врсте. То море је било 4000 километара дугачко, 1400 километара широко и 2000 метара дубоко.

Један други истраживач, Рихард Хемиг, аутор неколико дјела о загонетности утицаја верзуза, покушао је да потоп доведе у везу с глацијалним добом. Према Штенцелу вој хипотези, 3332. године прије наше ере, неки поремећај у земљиној равнотежи усковитлао је велика мора и вода

НАЈНЕРАЗВИЈЕНИЈЕ ПОДРУЧЈЕ

Југославија је била једна од индустријски најнеразвијенијих земаља Европе, а у Југославији Црна Гора најнеразвијеније подручје. У то немо се најбоље увjeriti на основу неколико упоредних података.

Године 1938. на хиљаду становника у Црној Гори долазило је седам пута мање радних мјеста него у Македонији, шеснаест пута мање него у Србији и пе десетседам пута мање него у Словенији! Погони у којима снагама у Црној Гори било је два пута мање него у Македонији, 6,4 пута мање него у Србији, а двадесетједан пут мање него у Словенији. Капита ла је у Црној Гори било три пута мање него у Македонији, десет пута мање него у Србији и 22,5 пута мање него у Словенији.

се, преплавивши сјеверну хемисферу сручила на јужну; тај феномен догодио се и 7132. године, али у обрнутом смислу.

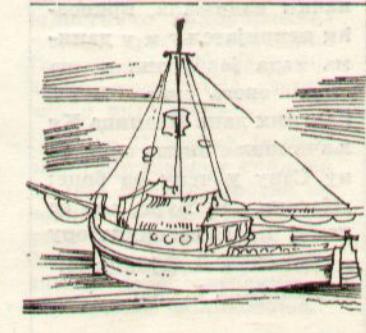
Платон наводи како су египатски свештеници вјеровали да се велика небеска бујица, као нека епидемија, повремено обрушава на свијет.

Откривање риба и окаменљених мекушаца у планинским областима — и то на велиkim висинама — сматра се једним од доказа о постојању свеопштег потопа. Њемачки истраживач Рим је 1906. године изложио смјелу теорију: такозвани Нојев потоп је јединствен феномен који је задесио истовремено цијелу Земљу, и то у релативно скорашњој геолошкој епохи, у сваком случају када су људи већ насељавали нашу планету. Није искључено да је Земља некада, као данас Венера, била окружена непрозирним слојем облака и да је растављање тог слоја проузроковало озбиљне климатске промјене и геолошке поремећаје — Етнографска истраживања и систематска ископавања довела су до веома прецизних индиција да је страховита поплава једном тако опустошила Месопотамију да је сјећање на ту катастрофу остало неизбризиво.

Енглески истраживач Вилјам Локс, на једном научном скupу у Александрији, изнnio је претпоставку да је Еуфрат пробио све насиље и преплавио цијелу равницу, тако да ниједан становник није preживио катастрофу, укључујући и животиње. Ноје, који је још прије тога сумњао у солидност насиља, предвидио је несрћу и направио ковчег-лавџу.

Библијска прича о потопу, која је вјероватно настала око 600. године прије наше ере, није ништа друго до веома драматизована транспозиција древних асиријских и вавилонских легенди. Из познатог епа о Гилгамешу сазнајemo како је јунак Гилгамеш чуо од свог претка причу о потопу, а тај предак је вавилонски Ноје. Упозорен неким знаком да ће доћи до катастрофе на вријеме је сагradio брод сличан библијском ковчегу. Послиje седам дана брод се насукao источно од Тигра.

Аустријски геолог Суес је 1883. године dao своју верзију потопа: усљед земљотреса нагло је настала жестока плима у Персијском заливу. Сличне послједице могу да изазову циклони и буре као 1737. године код Калкуте, а 1880. код Кистне. Четири године раније поплава је код ушћа Брамапутре однijela 250.000 људских живота.

КУРЗИВОМ

Телевизијске заврзламе

Ових зимских дана у Буџи нема баш никакве забаве. Грађани су приморани да највише времена проводе код својих кућа. Телевизија је тада једини „забављач“.

Међутим, они немају много среће с телевизијом. Данима нема слике на екранима, а, и када се појави, ријетко је добра, тако да се програм не може пратити. Када се побољша слика на првом програму, не може се пратити други и обрнуто. Као по неком правилу: никада нема добре слике на оба програма.

Да се подсјетимо: прије двије године удружене при вреду Будве обезбиједила је 2.160.000,00 динара да би се на брду Спас изградио репетитор који ће омогућавати добар пријем првог

и другог југословенског и италијанског програма. Репетитор је урађен, али, вјероватно, не квалитетно и зато је програм лош. Када је невријеме, екрани су толико мутни и слика трепе ри да све то нервира телевизијске претплатнике. Телевизија би морала да интервениште и учини све да се ситуација поправи што прије.

Г. С.

ОБАВЈЕШТЕЊЕ

На основу закључка извршног одбора Скупштине општине Будва број 02-4014/2-6-79, од 4. јануара 1980. године, тачка 9, кредити на име откланана посљедица од катастроfalnog земљотреса могу се одобрiti носиоцима „Партизанске споменице 1941“ и народним херојима који немају стално мјесто пребивалишта на територији општине Будва, под условима као и осталим грађанима — у зависности од степена оштећења објекта.

Сва обавјештења могу се добити на штатеру Буџанске основне банке Будве.

**ОПШТИНСКИ ОДБОР
СУБНОР-а БУДВА**

IN MEMORIAM

ИВАНИЦА КУЉАЧА

Посљедица дана 1979. године, у деведесет другој години живота, у Петровцу је умрла и сахрањена на породичном гробљу у Дуљеву позната мајка партизанка — Иваница Тодорова Куљача.

Њеном смрћу, борачка организација наше општине изгубила је још једног дивљења достојног члана. Родила је и одгајила два сина револуционара — Ђуру и Саву. Ђуро је погинуо као помоћник комесара партизанског батаљона 1942. године, а Саво је носиоцима „Партизанске споменице 1941. године“. Иваница је као мајка партизанка била читаво вријеме рата мучена и злостављана по логорима и казните, али је све то јувачки издржала, пркосећи непријатељу и у данима када је сазнала за смрт свога сина Ђура. Баш тих дана Иваница Куљача шаље писмо свом сину Саву у чепу од боце: „Погини као Ђуро, али се немој предати окупатору и домаћим издајницима!“ — написала је она.

Кутак за разоноду

Казали су... СКЕПТИК

ХАКСЛИ: „Скептик је човек који својим одговорима поставља питања.“

АНАТОЛ ФРАНС: „Умјетник мора да воли живот и мора нам показати да је живот лијеп. Без њега ми бисмо сумњали у то.“

САЛВАДОР ДАЛИ: „И једна граница нас не мами толико да кријумчаримо као граница старости.“

ЛИКОК: „Иронија је када те народ атеиста поштује као бога.“

ПРОСПЕР МЕРИМЕ: „Пријатељство траје све док један пријатељ мисли да је мало супериорнији над другима.“

ЛЕО ДЕЛИБ: „За свакога ко сједи у хладовини неко ради на сунчаној припеци.“

АНЕГДОТЕ

И ОН МОЖЕ

— Јекар ми је рекао да још никад није видио тако лијепу пацијенткињу — похвали се жена му ју при повратку с прегле да и додаде: — Ти ми тако нешто још никад нијеси казао!

— Добро... — одговори овај — одсад сваки пут кад се свучеш дај ми десет долара, па ћу ти и ја то исто рећи.

НЕСПОРАЗУМ

— Ти си једини провео распуст на селу — обраћа се учитељица једном ма-

ИЗ ПРОШЛОСТИ НАШЕГА КРАЈА

Антун Зановић, отац поznatih пустолова Стјепана, Примислава, Ханибала и Мирослава, није имао млетачко племство, нити му је Млетачка република дала титулу „кonta“. Пошто је није био добио ни од Аустрије, сва је прилика да је тај наслов сам присвојио. Он је извјесno вријеме живио у Венецији одакле је протежен 1766. године одлуком државних инквизитора која гласи: „Антун Зановић, до број познат под надимком „Будуан“, који је већ прије, али из других разлога, одговарао суду, живио је увијек, а живи још и данас, од хазардних игара, а нарочито од игре „Фараоне“ у његовој кафани „Ридото“, и то пошто су биле забрањене играчнице. Он се, уз општу осуду, зличијачким настојањима ко ристија игром на туђу штету. Сасвим је сличан, и са њим је у друштву Илија Давидовић, назван „Будуин“, јер и он као и Зановић, признаје Будву својом домовином, па се и он истиче истим особинама. Због тога је суд одлучио да се удаље из Венеције као опасна лица која због стаље „добре среће“ и због непрестаних подвала, којима заводе и лове кога год могу, изигравају на јасан и неподношљив начин најстрожије законе, па и оне скоро донешене. Због тога су преузимене Господи Инквизитори, по овоме гласнику доставили објоци, то јест „Будуан“ и „Будуин“, наређење да се под пријетњом смртне казне за осам дана врате у своју домовину Будву и да до друге наредбе не ступе више ногом ни у Венецију ни у мајко друго место наше државе, а ради знања наших наследника (тј. будућих инквизитора) и ради непромјенивог извршења ове одлуке, региструје се у књизи да су та двојица прогнани из овога главнога града и из свих мјеста Републике за петнаест не прекидних година“.

Конти Зановићи

Стјепан Зановић

што се вјеровало да сам ја на страни Француза и да сам општину паштровску нагово рио да се не прихвати оружја против Француза, па да сам хтио увести генерала Лористона у Будву, и то кроз прозор своје куће који гледа на море, био сам изложен злостављању од стране руских власти, које ме ставише у кућни затвор за четрдесет дана и које ми за четири мјесеца забранише излазак из града, а сем тога сељаци су ми порушили куће у пољу“.

„ГРАЂАНИНУ МИТРОПОЛИТУ“

Због веза Антуна и Мирослава Зановића са црногорским митрополитом руски двор је заснивао своје опужје против Петра I. Мало је, међутим, познато да је нова, за вријеме Наполеона створе на млетачка власт упутила митрополиту црногорском по зив на сарадњу по Перашта нину Ивану Јововићу, који је имао задатак да с њим води разговоре о будућности Боке. Тај позив садржан је у писму датираном у Венецији „9. јуна прве године италијанске слободе“, адресираном „Грађанину Петру Петровићу“. Писмо гласи: „Ради опште среће, а угледајући се на друге европске народе, бивши Велико вијеће Млетачке републике одлучило је да 12. маја добровољно поврати млетачком народу оно старо суперено право које се током пет вјекова налазило само у рукама племића. Чим је нова Примјерница млетачка влада ступила у дјејствво, управила је очи на одличне људе који штите вјеру, врлину и науку, и апелује на њихову свијест, ради заједничке сарадње у циљу остваривања опште среће. Међу овим заслужним особама особито се одликује Ви, грађанине Митрополије, Ви, који као нови Арон знate управљати и учити на ству од Бога Вам повјерену, Ви, који као нови Месија, знate предводити храбре фаланге Ваших суграђана, Ви, најпосље, који сте дали и за вријеме бивше млетачке властадине сјајне доказе правог пријатељства према млачком народу. Грађанине Митрополите, ако је Венеција аристократска имала срећу и славу Вашег пријатељства, са каквим се тек увјерењем може томе надати демократска Венеција. Венеција која је по вратила сва стара права, Венеција слободних људи, ка кви су Ваши Црногорци, сва предана култу врлине, обраћа се Вама, грађанине Митрополите, и преко нашег друга и грађанина Јововића Вама најављује проглашење наше Владе, која жели Ваше пријатељство, Вашу љубав, обећавајући Вам у замјену пријатељство и поштовање.“

— Није то, докторе, због тога. Ја већ прије рука немам апетит.

ПРИЈАТНО ИЗНЕДИВЉЕЊЕ

На питање да ли га је који рођендански поклон пријатно изненадио, књижевник Хаксли је одговорио:

— Како да не! Добио сам једну књигу, која ми је одавно нестала из библиотеке са срдачном посветом дародавца.

КАКО јЕ УСТИНОВ ПОСТАО НЕРОН

Познати глумац Питер Устинов налазио се у Лондону када су се у Америци дијелиле улоге за филм „Кво вадис“. Да би добио улогу Нерона, попунио је упитник у коме је назначио име, презиме, годину рођења и тако даље, па то послао у Холивуд. Послије извесног времена добио је телеграм у коме га обовјештавају да је превише стар за улогу. Устинов упутио је телеграм:

„Нерон је умро у тридесетој. То су моје године.“

Послије тога стигао је телеграм од продуцената:

„Нисмо знали. У реду је. Дојите.“